

Çok Dillilik Şanstır

Çocuğumuzu iki ya da daha fazla dil öğrenmesinde nasıl destekleyebiliriz?

Ebeveynler İçin Önemli Öğütler

İnsanların çoğu çok dillidir. Çocuklar çok iyi bir şekilde iki ya da daha çok dil öğrenebilirler. Bir çocuk ne kadar erken yeni bir dil öğrenirse, bu onun için o kadar kolay olur. Bir çok dili iyi konuşabilmek, çocuğun okuldaki gelişimi ve mesleki gelişimi için o kadar iyidir. Ebeveynler çocuklarına dil öğrenmede çok iyi yardımcı olabilirler. Bunun için önemli olanebeveynlerin dil kullanımı konusunda ortak bir plana karar vermeleridir.

Çocuğumuzla hangi dili konuşmalıyız?

1. Her aile çeşitli dilleri kullanmada kendi yolunu bulacaktır.
2. Eşiniz ile birlikte, çocuğunuzla kimin hangi dili konuşacağı hakkında düşünün.
3. Çocuğunuz ile kalbinizin dilini, yani duygu ve düşüncelerinizi ifade eden, örneğin onu teselli ettiğiniz dili konuşun.
4. Belirlediğiniz bu dil(ler)i çocuğunuzla düzenli olarak konuşun.
5. Aile dışında ya da size bir misafir geldiğinde başka bir dili konuşabilirsiniz. Yuvada öğretmenlerle Almanca konuşun.
6. Çocuğunuzun okulda başarılı olması için Almancayı anlaması ve konuşabilmesi gerekir. Bunun için çocuğunuzun Almancayla erkenden temas etmesi önemlidir: Yuvada, arkadaşları ile oynarken, spor kulübünde ya da çocuk parkında.
7. Çocuğunuza bütün dillerin güzel olduğunu ve sizin ana diliniz ile Almancanın aileniz için önemli olduğunu gösterin.

Çocuklar hiç bir sorun olmadan bir çok dili aynı anda öğrenebilirler.

Çocuklar ne kadar küçüklerse, iki ya da daha fazla dili aynı anda öğrenmeleri o kadar kolay olur. Çocuklar 3 ile 4 yaş arası kolaylıkla ikinci bir dil öğrenirler. Önemli olan çocukların bu dille düzenli ve uzun süre temasta olmasıdır.

Çocuğun yuvaya gitmesi, Almancayı öğrenmesi için yeterlidir.

Bunun gerçekleşebilmesi için çocuğunuzun düzenli olarak (haftada 5 gün) yuvaya gitmesi ve orada mümkün olduğunca dört ya da daha çok saat kalması gerekir. Çocuğunuzun en geç üç yaşında yuvaya gitmesi ve orada öğretmenlerle ve diğer çocuklarla Almanca konuşması çok önemlidir.

Çok dillilik, dil öğrenmede çıkan sorunların sebebi değildir.

Çocuğunuz ana dilini öğrenmede sorun yaşıyorsa mutlaka çocuk doktorunuz ile görüşün. İki yaşındaki bir çocuk 50'den fazla sözcük bilmeli ve kısa cümleler kurabilmelidir.

Dilleri karıştırmak normaldir.

İki ya da daha fazla dil öğrenen çocuklar, bu dilleri sıklıkla karıştırırlar. Bir dilde bir sözcüğü bilemediklerinde, diğer dilde bildikleri o anlamı taşıyan sözcüğü kullanırlar. Çocuklar sözcükleri bazen yanlış vurgu ile kullanırlar ya da gramer hatası yaparlar.

Örneğin: Yatağında mı schläfst du?

Dilleri karıştırmak, çocuk her iki dili de iyi bir şekilde öğrendiğinde sona erer. Çocuğunuzda sürekli bir dilde ve başka bir dille karıştırmadan konuşmaya özen gösterin. Çocuğunuz eğer dili karıştırarak kullanırsa, cevabınızı doğru olarak sadece bir tek dilde söylemeye özen gösterin.

Örneğin:

Çocuk: Anne, Auto'yu ver bana.

Anne: Arabayı al çocuğum.

Ebeveynler, kendileri iyi Almanca konuşmasalar da çocuklarının Almanca öğrenmesine yardım edebilirler.

Çocuğunuzun sizi başkalarıyla Almanca konuşurken görmesi çok önemlidir. Çocuğunuz böylelikle sizden, bir başka ülkenin dilini öğrenmenin ne kadar önemli olduğunu öğrenir. Siz şayet çok iyi Al-

manca konuşuyorsanız, 'Almanca zamanı' belirleyip çocuğunuzla Almanca kitap okuyabilir veya Almanca bir yemek tarifi ile yemek pişirebilirsiniz.

Bir dili öğrenmek için televizyon izlemek yetmez.

Televizyonda çocuklar özellikle resimler ile ilgilenirler ve konuşulanları dikkatle dinlemezler. Konuşulan dil çok hızlıdır ve televizyon çocuğunuzun sorduğuna ya da söylediğine reaksiyon göstermez. Çocuklar bir dili, kendileri ile konuşulursa, örneğin yemek yerken, giyinirken, oynarken ya da kitap okurken öğrenirler.

Eğer çocuğunuz televizyon seyrediyorsa, kendisiyle izlediği program hakkında konuşun. Böylece çocuğunuz gördüklerini daha iyi anlar.

Dil öğrenmede kitaplara bakmak faydalıdır. Çocuğunuzla sık sık resimli kitaplara bakın. Bu esnada yeni sözcük ve cümleler öğrenecektir. Çocuğunuza anlatması için zaman verin. Konuşması için alıştırtma yapması gerekir. Bunun için anadilinizde ya da Almanca kitaplar kullanabilirsiniz.

Çocuğunuza anadilinizin ve Almancanın önemli olduğunu gösterin. Siz çocuğunuz için örneksiniz! Siz anadilinizi ve Almancayı konuşursanız, çocuğunuz da bu iki dili severek öğrenecektir. Almancanız iyi olmasa da alışverişte ya da yuvada eğitimlerle Almanca konuşmaya çalışın.

Ana dilinizin konuşulduğu şenliklere gidin ya da ülkenizden insanlarla iletişim kurun.

Eğer gün içinde ağırlıklı Almanca konuşuyorsanız ve çocuğunuz ana dilini çok az işitebiliyorsa bu özellikle önemlidir.

Sadece Almanca konuşan ve ebeveyninin ana dilini konuşmayan çocuklar vardır. Buna ebeveyni çok iyi Almanca konuşan ve çok sayıda Alman dostu olan ailelerin çocuklarında sıklıkla rastlanır. Bu normaldir. Önemli olan çocukla düzenli olarak anadilinde konuşmayı sürdürmektir. Çocuk sözcükleri işitecek ve belleğine kaydedecektir. Daha ileride bu dili çok daha kolay öğrenebilecektir, örneğin ebeveyninin geldiği ülkeyi ziyaret ettiğinde ya da bu dili konuşan başka çocuklarla oynadığında. Çocuğunuzun sizin anadilinizi konuşmaya zorlamayın. Baskı ya da cezalandırma, öğrenmeyi engeller.

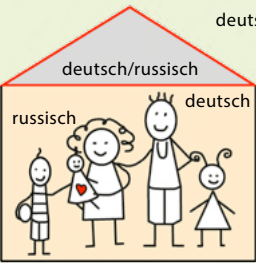
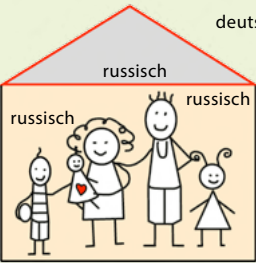
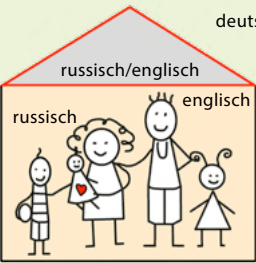
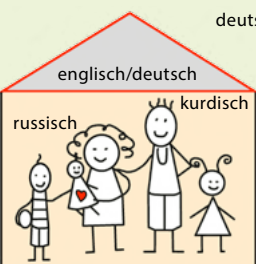
Çok dilli aileler için değişik planlar

Çocuk ile kim hangi dili konuşacak?

Bir çocuk iki ya da daha fazla dili, aile içerisinde bu dillerin kullanımıyla ilgili bir planlama olduğu zaman rahatlıkla öğrenebilir. Çocuk için annenin hangi dili, babanın hangi dili konuştuğu net olmalıdır. Tüm aile bir arada olduğunda hangi dil (aile dili) konuşuluyor? Anne ya da baba dışarıda çocukla anadilinde mi, yoksa Almanca mı konuşuyor?

Eğer iyi Almanca konuşuyorsanız, çocuğunuzla dışarıda seve seve Almanca konuşabilirsiniz. Eğer iyi Almanca konuşmuyorsanız, dışarıda da çocuğunuzla anadilinizde konuşun. Ancak mümkün olduğunca Almanlarla Almanca konuşmaya çalışın. Böylelikle siz de Almancayı daha iyi öğrenirsiniz, çocuğunuz da.

İyi işleyen planlamara örnekler

 <p>deutsch</p> <p>deutsch/russisch</p> <p>russisch deutsch</p>	<p>Bir dil-Bir insan</p> <p>Anne Rusça konuşuyor, baba Almanca</p> <p>Dışarıda: Ülkenin dili (Almanca)</p> <p>Aile Dili: Ebeveynin ana dili (burada: Rusça ya da Almanca)</p>
 <p>deutsch</p> <p>russisch</p> <p>russisch russisch</p>	<p>Evde bir dil Dışarıda bir dil</p> <p>Anne ve baba Rusça konuşuyor.</p> <p>Dışarıda: Ülkenin dili (Almanca)</p> <p>Aile Dili: Ebeveynin ana dili (Rusça)</p>
 <p>deutsch</p> <p>russisch/englisch</p> <p>russisch englisch</p>	<p>Evde iki dil Dışarıda başka bir dil</p> <p>Anne Rusça, baba İngilizce konuşuyor</p> <p>Dışarıda: Ülkenin dili (Almanca)</p> <p>Aile dili: Ebeveynin ana dili (Rusça ya da İngilizce)</p>
 <p>deutsch</p> <p>englisch/deutsch</p> <p>russisch kurdisch</p>	<p>Evde: üç dil Çevrede: bir dil</p> <p>Anne Rusça konuşuyor, baba Kürtçe</p> <p>Dışarıda: Ülkenin dili (Almanca)</p> <p>Aile dili: Ebeveynin ana dili dışında bir dil (İngilizce) ya da ülkenin dili (Almanca)</p>

Her aile dillerin kullanımında kendi çözümünü bulmalıdır. Bu broşürdeki açıklamalar bir çok aile için yararlıdır ve onların çokdillilik hakkındaki endişelerini yenmelerine yardım etmek için düzenlenmiştir.

Çok dillilik hakkında sorularınız olursa size bizzat danışmanlık verebiliriz. (+49 6221 6516410).

ZEL-Heidelberg'de düzenli olarak çok dillilik, dil edinme ve dili geliştirme konularında seminerler gerçekleştirilmektedir. Bu seminerleri yuvanızda ya da okullarda da sunabiliriz. Ayrıca uzman elemanlara uzmanlık sonrası eğitim de vermekteyiz.

Diğer bilgiler için:
www.zel-heidelberg.de

Kaynaklar

Almanca kaynaklar

Abdelilah-Bauer, Barbara (2012): Zweisprachig aufwachsen: Herausforderung und Chance für Kinder, Eltern und Erzieher. C.H.Beck Verlag; Auflage: 2.

Villis- Leist, Anja (2008): Elternratgeber Zweisprachigkeit - Informationen & Tipps zur zweisprachigen Entwicklung und Erziehung von Kindern. Stauffenburg Verlag.

İngilizce kaynaklar

Baker, Colin (2014): A Parents' and Teachers' Guide to Bilingualism. Channel View Publications Ltd; Auflage: 4.

Bourgogne, Annika (2013): Be Bilingual - Practical Ideas for Multilingual Families. (eBook)

Bu broşür Günter Reimann-Dubbers Vakfının desteğiyle gerçekleştirilmiştir.

ZEL-Gelişim ve Öğrenme Merkezi, Heidelberg

Dr. Diplom Psikolog Anke Buschmann

Kaiserstr. 36

69115 Heidelberg

Telefon +49 6221 6516410

info@zel-heidelberg.de

www.zel-heidelberg.de

Günter Reimann-Dubbers Stiftung

Postfach 251331

69080 Heidelberg

www.guenter-reimann-dubbers-stiftung.de

Gestaltung & Layout

YELLOWGREEN (yellow-green.de)

Fotos

[@Robert Kneschke](http://www.fotolia.de)

Gert Engelmann (Titelbild)